

RIKKEN

Stock foto: http://unsplash.com/photos/people-playing-cards-DYM_vBsosVA - Persoon die speelkaarten in hand vasthoudt.

Hoewel het kaartspel **rikken** in grote delen van België relatief onbekend is, is het in de Noorderkempen juist een van de populairste kaartspellen. Daarnaast wordt het veelvuldig gespeeld in de Nederlandse provincies Noord-Brabant en Limburg.

Net als wiezen en kleurenwiezen maakt rikken deel uit van de zogeheten **whist-familie**, een stamboom van kaartspellen waartoe ook het wereldwijd bekende bridge behoort. Het oerspel **whist** ontstond in de zeventiende eeuw in Engeland. In de eeuwen daarna verspreidde het zich in talloze regionale varianten over het Europese vasteland, waarbij de variant bridge uiteindelijk zelfs de hele wereld veroverde.

Rikken wordt in ieder geval al meer dan een eeuw gespeeld. Dat het spel waarschijnlijk in de Zuidelijke Nederlanden is ontstaan, blijkt onder meer uit een [spelregelboekje uit 1924](#) waarin het ook '**Brabantsch Whisten**' werd genoemd. Dit boekje bevat tevens de vroegst bekende, opgetekende spelregels van rikken. Deze werden destijds opgesteld omdat er toen al talloze regionale varianten in omloop waren.

Ondanks die poging om ruim honderd jaar geleden een uniforme set regels te creëren, verschillen de precieze afspraken vandaag de dag nog steeds per regio of zelfs per dorp.

Spelregels en verloop

Net als andere spellen binnen de whist-familie is rikken in de basis een **slagenspel** (of zoals de Engelsen zeggen: een *trick-taking card game*). Dit betekent dat iedere speler per beurt een kaart opgooit en dat iemand vervolgens de kaarten op tafel, oftewel de slag, wint.

Rikken speel je doorgaans met **vier spelers**. In de basis is het de bedoeling om samen met een andere speler acht slagen te halen. In de biedronde laat je dat weten door '**ik rik**' te zeggen. Met wie je die ronde samenspeelt, blijft op dat moment nog geheim. Je vraagt namelijk een aas mee van een kleur die je zelf niet hebt. De speler die dat aas bezit, is in die ronde je maat.

Tijdens een potje rikken speelt iedere speler om de beurt een kaart. De hoogste kaart wint de slag, tenzij iemand troef speelt. In dat geval wint de hoogste troefkaart. De troef wordt aan het begin van het spel gekozen door de speler die de biedronde wint. Daarbij kan iedere kleur, dus harten, ruiten, schoppen of klaveren, als troefkleur worden gekozen. De speler die een slag wint, legt de kaarten van die slag gesloten voor zich neer en mag daarna de volgende slag uitkomen. Als een speler 'rikt', moet die samen met zijn partner acht of meer slagen halen. De complete [spelregels van rikken zijn hier te vinden](#).

Variaties

Naast het standaard 'rikken' zijn er nog andere biedingen mogelijk, zoals **pieken** (precies één slag halen), **misère** (geen enkele slag halen), of **solo spelen** waarbij je helemaal zelf een bepaald aantal slagen moet halen, bijvoorbeeld acht of negen. Lezers die de spelregels van wiezen of kleurenwiezen kennen, zullen hier direct de gelijkenissen mee zien.

Waar bridge doorgaans in stilte wordt gespeeld, is rikken een echt volksspel dat van oudsher gezellig kletsend aan **de keukentafel of in het café** plaatsvindt. Dat betekent echter niet dat er niet serieus wordt gekaart. Het spel vereist behoorlijk wat tactisch inzicht. Bovendien is het cruciaal om goed te onthouden welke kaarten door welke spelers al zijn opgegooid.

Toernooien en online evenementen

Om het spel weer extra onder de aandacht te brengen, organiseren de **IWWA** en **Stichting Rikken** sinds 2023 diverse toernooien, waaronder het **WK**, **BK** en **NK rikken**.

Daarnaast organiseert het platform CardgamesHub online evenementen, zoals het WK online rikken. Deze website vormt tevens de grootste **online rikcommunity** van België en Nederland. Gezamenlijk zetten deze partijen zich in om de traditie springlevend te houden, zodat er over honderd jaar nog steeds volop gericht wordt.

*Bronnen:

<http://www.stichtingrikken.nl/>

<http://www.whistiwwa.com/>

<http://cardgameshub.com/nl/>

INZENDER

Edon van Asseldonk
CardgamesHub
<http://cardgameshub.com/>

THEMA

Sport en spel

LOCATIE

In de Noorderkempen is rikken een populair kaartspellen. Daarnaast wordt het veelvuldig gespeeld in de Nederlandse provincies Noord-Brabant en Limburg.